ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **MUDr. M. D.,** zastoupena Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátkou, se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,** se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 3. 2018, č. j. 1 Ad 11/2016 - 85,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

III. Ustanovené právní zástupkyni Mgr. Dagmar Rezkové Dřímalové se přiznává odměna za zastupování ve výši 1300 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 1. 2016, č. j. MPSV-2016/16427-911, zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu, ze dne 1. 10. 2015, č. j. 45750/2015/AAE, kterým žalobkyni nebyla přiznána dávka pomoci v hmotné nouzi ve formě příspěvku na živobytí z důvodu nesplnění podmínky stanovené v § 21 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o pomoci v hmotné nouzi“). Proti tomu se žalobkyně bránila žalobou k Městskému soudu v Praze, který ji jako nedůvodnou zamítl.

[2] Městský soud ve svém rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínky nároku na příspěvek na živobytí dle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné

nouzi; není osobou v hmotné nouzi dle § 2 odst. 2 písm. a) téhož zákona, neboť příjem její a společně posuzované osoby převyšuje částku živobytí dle § 24 téhož zákona. Požadované posouzení hmotné nouze dle § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi městský soud vyvrátil již zákonným zněním § 21 téhož zákona a podložil jej též judikaturou Nejvyššího správního soudu. Městský soud vysvětlil zákonné podmínky a specifika nároku na přiznání příspěvku na živobytí jakožto druhu dávky pomoci v hmotné nouzi a aplikoval je na situaci žalobkyně, přičemž výsledkem výpočtu byl příjem o několik set korun vyšší než částka živobytí. Žalobkyně dále dle názoru soudu zaměnila pojmy přiměřené a odůvodněné náklady na bydlení, pro účely příspěvku na živobytí lze dle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi započítat pouze ty přiměřené, které činí maximálně 35% příjmu žalobkyně (odůvodněné náklady lze použít pouze na dávku doplatku na bydlení dle § 34 téhož zákona); v této výši byly skutečně započítány. Městský soud se rovněž ztotožnil s názorem správního orgánu, dle něhož lze po žalobkyni spravedlivě požadovat prodej její nemovitosti za účelem zvýšení příjmů. Příjem by však pod požadovanou částku neklesl ani v případě, kdy by bylo žalobkyni započítáno zvýšení částky živobytí na základě hodnocení možnosti využití majetku dle § 26 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Zákonné podmínky k přiznání dávky příspěvku na živobytí tak nemohly být za současné situace žalobkyně splněny.

[3] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž uplatnila kasační námitky dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatelka je přesvědčena, že odůvodnění napadeného rozsudku se zakládá na nikoliv objektivním popisu situace, nebyly zohledněny podstatné skutečnosti pro posouzení nároku na dávku, postup soudu je v rozporu s právním řádem a cítí se podstatně zkrácena na svých právech. Konkrétně uvádí rozpor s § 14 odst. 2, § 11 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi a též § 15 téhož zákona ve spojení se zákonem č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku. Upozorňuje na své odůvodněné náklady na bydlení ve vztahu k výši starobního důchodu, špatné posouzení majetkových poměrů a následné nepřiznání žádné dávky během celého roku 2015, nezohlednění velmi pokročilého věku a nepříznivého zdravotního stavu stěžovatelky, ocenění její nemovitosti dle tržních cen (navzdory principům oceňování majetku dle tzv. BPEJ jednotek), zatímco její náklady na bydlení podle reálných cen posouzeny nebyly. Stěžovatelka uvádí přehled odůvodněných nákladů na bydlení a příjmů společně posuzovaných osob (starobní důchod stěžovatelky a mzda jejího syna), příjem pak dle stěžovatelky nepostačuje k zabezpečení těchto odůvodněných nákladů.

[4] Dle stěžovatelky měl být její nárok na příspěvek na živobytí posuzován dle § 2 odst. 2 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi a též dle § 2 odst. 3 téhož zákona, je přesvědčena, že podmínky těchto ustanovení splňuje a je osobou v hmotné nouzi. Závěr soudu, že není v hmotné nouzi, neodpovídá reálné životní situaci stěžovatelky, když kromě nákladů na bydlení má rovněž zvýšené peněžní výdaje za léky a nutnou dietu. V posuzovaném období neměla stěžovatelka dostatek finančních prostředků ani k zajištění základních osobních potřeb (zejm. hygienické potřeby). Stěžovatelka dále nesouhlasí s názorem, že si může zvýšit příjem prodejem nebo jiným využitím své nemovitosti, neboť svůj pozemek využívá k pěstování bylin a plodů, které přispívají k mírnění jejích zdravotních problémů. Dle § 14 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi tak po ní nelze takový postup spravedlivě požadovat, a to zejména kvůli tomu, že vzhledem ke svému

velmi závažnému zdravotnímu stavu a probíhající chemoterapii nemůže využívat svůj majetek ke zvýšení příjmů ani zařizovat prodej nemovitosti. Ten nelze požadovat ani s ohledem na to, že stěžovatelka v roce 2015 neobdržela do doby podání žádosti žádnou dávku a využití nemovitého majetku se dle § 11 odst. 6 posuzuje až po uplynutí 3 měsíců, za které byla vyplacena dávka.

[5] Stěžovatelka zpochybňuje též částky příjmů, z nichž bylo ve výpočtech vycházeno. Žádá o zohlednění částek, jež uvedla v žalobě, kontrolu důkazů o těchto příjmech ve správním spisu a také kontrolu toho, zda spis obsahuje všechny relevantní podklady, které vypsala v příloze kasační stížnosti. Použité částky příjmů svého syna považuje za nesprávné a rozporuje také výpočet 35 % měsíčního příjmu jak svého, tak příjmu společně posuzovaných osob, jelikož svým výpočtem došla k nižším hodnotám (30 a 33 %). Tvrzení soudu o výši přiměřených nákladů na bydlení proto považuje za nevěrohodné. Soudem vypočítanou částku nákladů na bydlení (3861,03 Kč) dále hodnotí jako nesmyslně nízkou, jelikož za tuto cenu si nelze pronajmout byt na žádném místě v ČR, natož v Praze. Tato částka představuje pouze 27 % celkových odůvodněných nákladů na bydlení spočítaných dle § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[6] Žalovaný ke kasační stížnosti uvedl, že se plně ztotožňuje s rozhodnutím městského soudu, jelikož stěžovatelka vzhledem ke svým příjmům vyšším než je částka živobytí není osobou v hmotné nouzi, a tudíž ani nesplňuje podmínky nároku na příspěvek na živobytí ve smyslu § 21 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[7] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval posouzením, zda byly splněny podmínky řízení. Zjistil, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, vůči němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, stěžovatelka je v řízení zastoupena advokátkou dle § 105 odst. 2 s. ř. s. a jsou splněny i obsahové náležitosti stížnosti dle § 106 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud zkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a přípustně uplatněných důvodů [stěžovatelka uplatnila kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.] a dospěl k názoru, že kasační stížnost není důvodná.

[9] Nejvyšší správní soud úvodem posuzoval námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku městského soudu. Tuto námitku stěžovatelka nijak nekonkretizovala, avšak Nejvyšší správní soud ji zkoumá z úřední povinnosti; dospěl k závěru, že městský soud své závěry přezkoumatelným způsobem odůvodnil; z rozsudku je zřejmé, z jakého skutkového stavu soud vycházel a proč, jsou v něm vypořádány všechny stěžejní žalobní námitky stěžovatelky a je naprosto srozumitelný. Námitku nepřezkoumatelnosti neshledal Nejvyšší správní soud důvodnou; napadený rozsudek tedy lze přezkoumat.

[10] Předně Nejvyšší správní soud upozorňuje, že se naprostou většinou námitek stěžovatelky již dříve opakovaně zabýval ve svých předchozích rozhodnutích, a to dokonce přímo ve věcech stěžovatelky, přičemž již veškerá související ustanovení zákona podrobně vyložil. Stěžovatelka v kasační stížnosti neuvádí žádné důvody, pro které by

bylo nutné se od dřívějších závěrů odchýlit (srov. např. rozsudky NSS ze dne 24. 1. 2019, sp. zn. 7 Ads 396/2018, ze dne 7. 2. 2019, sp. zn. 7 Ads 500/2018, ze dne 10. 4. 2019, sp. zn. 9 Ads 424/2018, ze dne 4. 4. 2019, sp. zn. 10 Ads 298/2018, ze dne 26. 6. 2019, sp. zn. 2 Ads 38/2019, dále rozsudky sp. zn. 2 Ads 39/2019, sp. zn. 10 Ads 2/2019, sp. zn. 6 Ads 20/2018, všechny ze dne 27. 6. 2019, etc). Od závěrů již dříve vyslovených neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit ani ve věci nyní projednávané.

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že otázkou stěžejního významu pro přiznání nároku na příspěvek na živobytí je posouzení, zda je stěžovatelka osobou v hmotné nouzi dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi. Pro příspěvek na živobytí je přímo dle litery zákona (§ 21) relevantní pouze vymezení uvedené v § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, tj. má na něj nárok osoba, jejíž příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24). Odůvodněné náklady na bydlení tak nelze pro přiznání dávky příspěvku na živobytí použít, pouze ty přiměřené (které představují zákonem stanovenou část těch odůvodněných, v případě stěžovatelky byly použity v nejvyšší možné zákonné výši, tj. 35 % příjmu společně posuzovaných osob). Podrobněji se Nejvyšší správní soud výkladem těchto ustanovení zabýval např. již v rozhodnutí ze dne 24. 1. 2019, č. j. 7 Ads 396/2018 - 27, či ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018 - 32. K argumentaci stěžovatelky, že splnila podmínky osoby v hmotné nouzi dle následujících ustanovení zákona, se zdejší soud vyjádřil též např. v rozhodnutí ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads 500/2018 – 24. Stěžovatelka není osobou v hmotné nouzi dle § 2 odst. 2 písm. a) uvedeného zákona, a tudíž nemá nárok na příspěvek na živobytí.

[12] Dále Nejvyšší správní soud přistoupil k hodnocení námitky stěžovatelky ohledně použití nesprávných důkazů, jíž zpochybnila též správný obsah spisu. Přitom Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že spisy obsahují všechny potřebné dokumenty, a shledal, jak již bylo uvedeno výše, že městský soud vycházel pouze z obsahu spisů a použil údaje z provedených důkazů. Tato námitka tak není důvodná. K námitce nesprávně provedených výpočtů Nejvyšší správní soud uvádí, že nelze než se ztotožnit s postupem i závěry městského soudu, jelikož správně aplikoval zákonem daný formální postup stanovení výše příjmu pro účely posuzování nároku na přiznání dávky v hmotné nouzi i ostatní související zákonná ustanovení.

[13] K dalším námitkám stěžovatelky lze plně poukázat např. na již zmíněné rozhodnutí zdejšího soudu č. j. 7 Ads 500/2018 – 24, v němž je u každé námitky podáno podrobné vysvětlení a odkaz na další předcházející rozhodnutí, v nichž byly námitky stěžovatelky uspokojivě vypořádány a shledány nedůvodnými. Dle uvedeného rozhodnutí nemohou skutečnosti zdůrazňované stěžovatelkou jako např. závažný zdravotní stav či vysoký věk ovlivnit naplnění podmínek pro přiznání dávky, jež jsou pevně dány zákonem. K námitce, že po stěžovatelce nelze spravedlivě žádat, aby ke zvýšení příjmů využila svůj nemovitý majetek v obci Vinaře, bylo shledáno, že využití k rekreačnímu účelu k naplnění výjimky nepostačuje (např. rozsudek ze dne 20. 9. 2018, č. j. 10 Ads 369/2017 - 35). Související námitka, že možnost prodeje nemovitého majetku se má dle § 11 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi posuzovat až po uplynutí 3 měsíců, za které byla vyplacena dávka, není v daném případě relevantní, neboť v době podání žádosti o přiznání dávky již nebylo dané ustanovení v této podobě účinné (bylo účinné do 31. 12. 2014). Namítaný nesprávný

postup při oceňování majetku pak dle judikatury nemohl mít vliv na výsledek řízení (např. rozsudek ze dne 24. 5. 2018, č. j. 1 Ads 433/2017 - 29). S ohledem na obsah spisů a obsah kasační stížnosti Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci neshledal důvod se od všech výše uvedených závěrů odchýlit.

[14] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl. Nejvyšší správní soud ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání. Stěžovatelka sice v kasační stížnosti uvedla, že nesouhlasí s rozhodnutím věci bez jednání, ke svému nesouhlasu však neuvedla žádné důvody. Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že samotná žádost účastníka řízení není důvodem, pro který by bez dalšího musel nařídit jednání (srov. rozsudek ze dne 15. 11. 2005, č. j. 8 Aps 1/2005 - 87), a v projednávané věci neshledal důvod, aby bylo ve věci nařízeno jednání.

[15] O nákladech řízení kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, právo na náhradu nákladů řízení jí proto nenáleží. Žalovanému v rámci řízení žádné náklady nevznikly, proto mu soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

[16] Městský soud ustanovil usnesením ze dne 28. 7. 2017, č. j. 1 Ad 11/2016 – 54, stěžovatelce zástupcem pro řízení o žalobě Mgr. Dagmar Rezkovou Dřímalovou, advokátku. Dle § 35 odst. 10 *in fine* s. ř. s. zastupuje ustanovený zástupce, je-li jím advokát, účastníka i v řízení o kasační stížnosti. Náklady řízení platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Náklady spočívají v odměně ustanoveného zástupce za jeden úkon právní služby (podání kasační stížnosti) v částce 1000 Kč [§ 7, § 9 odst. 2 a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, ve znění pozdějších předpisů] a dále v paušální náhradě hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Celková výše odměny ustanovené zástupkyně proto činí 1300 Kč, částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. července 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu